

MED FÖRSLAG ANGÅENDE TJÄNSTEMANNARÖRELSENS ARKIVBAKGRUND

Tjänstemannaorganisationernas arkivfråga har under senare år tilldragit sig allt större intresse. Förbundens lokala organisationer har tid efter annan fäst förbundsledningarnas uppmärksamhet på problemet. Frågan har även behandlats i några förbunds högsta beslutande organ. Vid TCO-kongressen 1964 ställde TCO-direktören, Otto Nordenskiöld, i utsikt att ett tjänstemannarörelsens arkiv skulle kunna erhålla lokaler i TCO-skolan Bergendal, när den planerade utbyggnaden av skolan genomförts. Tanken på ett tjänstemannarörelsens arkiv skulle därmed kunna förverkligas inom en nära framtid.

KOMMITTÉ

TCO:s styrelse tillsatte våren 1965 en kommitté med uppgift att närmare utreda förutsättningarna för upprättandet av ett tjänstemannarörelsens arkiv. Kommittén fick följande sammansättning:

Ombudsman Harry Breidensjö, TCO
 Ombudsman Nils Broström, Lärarförbundet
 Förste sekreterare Per Lindén, Industritjänstemannaförbundet
 Ombudsman Yngve Segerström, Arbetsledareförbundet
 Ombudsman Holger Svärd, Polisförbundet

Kommittén har för belysning av vissa frågor konsulterat riksarkivarien Åke Kromnow. Denne har deltagit i två av kommitténs sammanträden.

BEHOVET AV ETT ARKIV

Behovet av en arkivorganisation inom tjänstemannarörelsen ökar ju äldre organisationerna blir. Såväl TCO som många av de anslutna organisationerna är relativt unga, men det finns även förbund med en aktningsvärd ålder. Några organisationer är bildade på 1800-talet. Samtliga har dock tillräckligt många år bakom sig för att vara ägare till ett mer eller mindre omfattande och värdefullt arkivmaterial.

En skriftlig handling har betydelse i två olika hänseenden. I första hand är den ett aktuellt dokument, men den kommer även att utgöra stoff för framtida forskare. Av förklarliga skäl torde dagens fackliga funktionärer vara mest intresserade av dokumentens aktualitetsvärde eftersom det är detta som har betydelse för det dagliga organisationsarbetet. Tillgång till ordnade

handlingar vid planläggning av vad som skall ske anses av många aktiva vara en förstahandsangelägenhet för arkivet. Riktigheten av detta skall inte bestridas. Men utöver detta aktualitetskrav måste man på den starkt expanderande tjänstemannarörelsen även ställa det kravet att den lämnar ett fullgott bidrag till eftervärldens forskare och till sin egen historia. Bland historiker har det givits uttryck för den allmänna meningen att arkivalier som är ägnade att belysa arbetsmarknadsförhållanden i en framtid kommer att tillmätas stort värde för bedömning av vår tids samhällsfrågor. Den samlade tjänstemannarörelsen (centralt sammansluten) har nu verkat under så lång tid att forskarna allt mer börjat intressera sig för bl.a. rörelsens betydelse för samhällsutvecklingen i vid bemärkelse. Det måste anses ligga i tjänstemannarörelsens eget intresse att dess verksamhet och insatser uppmärksammas i så hög grad som möjligt vid forskning kring sådana problem där de fackliga organisationerna spelat en roll. Vår generations föreningsledare måste därför se det som en plikt att överlämna ett fullgott arkivmaterial till eftervärlden.

TCO-ORGANISATIONERNAS INTRESSE FÖR ARKIV OCH BEHOVET AV UTRYMME

För att arkivmaterialet skall vara till verklig nytta fordras emellertid att det är ordnat på ett sådant sätt att det är relativt lättillgängligt för den som skall använda detsamma. Om så inte är fallet fyller arkivet inte någon egentlig uppgift vare sig för dagens funktionärer eller framtidens forskare. Ofta är ordningen i arkivet en fråga om utrymme. Det har konstaterats att många organisationer saknar tillräckligt utrymme för att arkivet skall kunna fortsätta att växa under planliga former.

För att söka utröna hur stort lokalutrymme som skulle erfordras för ett tjänstemannarörelsearkiv, har kommittén gjort en enkät bland TCO-förbunden. I samband därmed hemställde kommittén även om uttalande från förbunden, hurvida de var intresserade av projektet som sådant, d.v.s. att delta i bildandet av ett tjänstemannarörelsens arkiv.

27 av de 30 TCO-organisationerna svarade på enkäten. Av dessa var 25 positivt inställda till inrättandet av ett tjänstemannarörelsearkiv medan 2 organisationer avböjde medverkan. Den ena p.g.a att den avsåg att gå samman med annat förbund, och den andra därför att man ansåg sig ha arkivfrågan tillfredsställande ordnad.

Bland de 25 positivt inställda förbunden fanns ett flertal som förknippade sitt intresse med reservationer för hur finansieringsfrågan skulle komma att